

ingediend op **23** (2022-2023) – Nr. 2-I
11 oktober 2023 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Annabel Tavernier en Loes Vandromme
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2022

Documenten in het dossier:

- 23** (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
  - Nr. 2-A t.e.m. H: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
- 23-L** (2022-2023) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2022
- 36** (2022-2023) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçin;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Tom Ongena, Willem-Frederik Schiltz;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting door minister Ben Weyts.....	4
1.	Begrotingsuitvoering 2022	4
2.	Zes strategische doelstellingen	4
2.1.	Onderwijskwaliteit verhogen.....	4
2.2.	Kwaliteitsvolle onderwijsprofessionals.....	5
2.3.	Juiste begeleiding op de juiste plaats voor iedereen	6
2.4.	Schoolinfrastructuur	6
2.5.	Efficiëntie in het hoger onderwijs verhogen	7
2.6.	Gevolgen van COVID-19 voor het onderwijs beheersen	7
II.	Bespreking.....	7
1.	Tussenkomsten van de leden	7
1.1.	Hannelore Goeman	7
1.2.	Jean-Jacques De Gucht.....	8
1.3.	Johan Danen	9
1.4.	Loes Vandromme	9
1.5.	Koen Daniëls	9
1.6.	Jan Laeremans	9
1.7.	Hilâl Yalçin	9
1.8.	Steve Vandenberghe	10
1.9.	Arnout Coel	10
2.	Antwoorden van minister Ben Weyts	10
3.	Repliek en bijkomend antwoord	12
III.	Indicatieve stemming	12
	Gebruikte afkortingen	13

Op 5 oktober 2023 besprak de Commissie voor Onderwijs het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2022.

I. Toelichting door minister Ben Weyts

1. Begrotingsuitvoering 2022

Minister *Ben Weyts* herinnert eraan dat het budget voor de begroting 2022 14,57 miljard euro is, exclusief apparaatskredieten en provisies. Dat is een stijging met meer dan 1 miljard euro ten opzichte van 2021. Van die 14,57 miljard euro is 14,48 miljard euro vastgelegd. Het uitvoeringspercentage bedraagt dus 99,4 procent, wat hoog is. Er wordt dus goed begroot in Onderwijs, merkt de minister op. De voornaamste reden waarom er 0,6 procent niet vastgelegd is, zijn net als in 2021 de fondsen. De beschikbare budgetten in de BBT bevatten de saldi op de fondsen, die overdraagbaar zijn naar het volgende begrotingsjaar, wat het mogelijk maakt onvoorzienbare uitgaven te ondervangen. Daarnaast worden bij sommige fondsen de inkomsten pas effectief uitgegeven in het volgende begrotingsjaar. Hierdoor liggen de uitvoeringscijfers lager. Algemeen verklaart dat bijna 70 procent van de niet-vastleggingen.

Bij alle fondsen wordt het saldo van de voorgaande jaren toegevoegd aan het budget van volgende jaren. De uitvoering gaat uit van het behoud van het saldo. De middelen van het Wedderecuperatiefonds worden gebruikt voor loonbetalingen. Het niet-aangewende saldo mag overgedragen worden naar het volgende jaar. De ontvangsten lagen hoger en de uitgaven lagen lager dan geraamd. Daardoor stijgt het saldo.

De stijging van de budgetten tussen de tweede begrotingsaanpassing en de jaarrekening is vooral het gevolg van herverdelingen door de overschrijding van de spilindex, de beleidsimpulsen, het versterken van het onderwijs, de relance en Oekraïne, legt de minister uit.

2. Zes strategische doelstellingen

De krachtlijnen van het beleid vallen in 2022, zoals in de rest van de legislatuur, onder vijf belangrijke strategische doelstellingen, waar er wegens de crisismoments nog een zesde bijgekomen is.

2.1. Onderwijskwaliteit verhogen

De eerste doelstelling is een betere kwaliteit van het onderwijs. Daarin past de verhoging van de taalvaardigheid Nederlands en het ondersteunen van kwaliteit in scholen. In 2022 ging er 12 miljoen euro extra naar taalintegratietrajecten op basis van KOALA. Het Vlaams Leesoffensief met daaronder verschillende acties is opgestart. Projecten zoals Lezen op School en boekenjuf/boekenmeester, die inzetten op taalverwerving Nederlands, kregen steun. Ook kregen vijftig scholen wetenschappelijke ondersteuning via het project Effectief Leesonderwijs Doet Iedereen Excelleren.

Vanuit zijn bevoegdheden heeft de minister dan weer de kwaliteit van het onderwijs gesteund door de herwerking van de minimumdoelen na de vernietiging door het Grondwettelijk Hof en de voorbereiding van de kalibratie van de Vlaamse toetsen. Daarnaast werden peilingsresultaten bekendgemaakt en werden verschillende wetenschappelijke onderzoeken gelanceerd waarvan de resultaten bruikbaar zijn in de klas en in de school. Leerpunt werd opgericht om een nieuwe impuls te geven

aan evidence-informed werken. Ook is er een nieuwe procedure voor pedagogische begeleidingsdiensten goedgekeurd met daaraan gekoppelde begeleidingsplannen. Daarnaast ontvingen die diensten aanvullende middelen voor de beleidsprioriteit brede basiszorg en verhoogde zorg en de beleidsprioriteit effectieve didactiek.

In 2022 werd het onderwijs verder gemoderniseerd. Het financieringssysteem werd geactualiseerd en afgestemd op het nieuwe studieaanbod van de modernisering van het secundair onderwijs. In 2022 zijn er verschillende stappen gezet in het legistische proces voor een nieuw decreet over onderwijsinternaten. Voorts waren er professionaliseringsinitiatieven over het nieuwe regelgevende kader van de onderwijsinternaten en het referentie- en toezichtskader voor internaatkwaliteit. Het tweetalige onderwijsaanbod Nederlands-Vlaamse gebarentaal werd ondersteund door middel van onderzoek en projectmiddelen. De toelatingsvoorwaarden en de studiebekrachtiging voor de gemoderniseerde tweede en derde graad werden geactualiseerd. Voor de tweede graad zijn er nieuwe modellen van studiebewijzen vastgelegd en meegedeeld aan het onderwijsveld. Voor duaal leren zijn de kwalificatiemogelijkheden in de aanloopfase uitgebreid.

Er is ingezet op moderne dienstverlening op maat met de optimalisatie van onder andere het elektronische personeelsdossier, de studietoelagen en NARIC. De implementatie van het nieuwe inschrijvingsrecht voor de inschrijvingen in schooljaar 2023-2024 is voorbereid, onder meer met een nieuw aanmeldingssysteem of met financiële ondersteuning voor een eigen procedure. Het Vlaams Parlement heeft de nieuwe decreten over de inschrijvingen in scholen in de Vlaamse Rand en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest goedgekeurd. Met het oog op een betere afstemming is ook het RTC-decreet aangepast.

De investering voor kinderverzorging kwam op kruissnelheid. Zo werd 23 miljoen euro geïnvesteerd in het basisonderwijs via de uren kinderverzorging, wat een quasi verdubbeling is van de middelen voor kinderverzorging. Daarmee konden ongeveer 535 kinderverzorgers aangeworven worden. Daarnaast is 23 miljoen euro geïnvesteerd in de beleidsondersteuning van basisscholen.

2.2. Kwaliteitsvolle onderwijsprofessionals

De tweede strategische doelstelling betreft kwaliteitsvolle onderwijsprofessionals. De minister heeft in het begin van de regeerperiode de voorwaarden voor een vaste benoeming gewijzigd waardoor tijdelijke leerkrachten er sneller voor in aanmerking komen. Daartegenover staat dat vastbenoemden via een kortere procedure kunnen worden ontslagen als ze niet functioneren: niet langer na een procedure die vier jaar duurt maar na iets meer dan één jaar, namelijk na twee negatieve evaluaties in twee opeenvolgende schooljaren.

De campagne van 2022 'Lesgeven is alles geven', om het imago en de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep te versterken, heeft geleid tot een stijging van het aantal inschrijvingen in de lerarenopleiding in 2022 en nog meer in 2023. De minister heeft ook verschillende maatregelen genomen om de loopbaan voor leraren aantrekkelijker te maken en scholen meer mogelijkheden te geven om personeel aan te stellen. Zo kunnen scholen 20 procent van de vacante lestijden in scholen, lesuren of uren-leraar omzetten naar punten voor de aanwerving van andere beroepsprofielen, bijvoorbeeld beleids- en ondersteunend personeel in het basisonderwijs, ondersteunend personeel in het secundair onderwijs of paramedische disciplines in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs.

Voorts kwam er een lerarenbonus, wijzigde het verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte, waren er proeftuinen lerarentekort, breidden de voorwaarden voor zijinstromers uit en kregen directeurs een loonsverhoging. De minister heeft een Commissie van Wijzen aangesteld, die in het najaar van 2023 haar rapport zal

opleveren. De Starttoets met verplichte remediëring in de lerarenopleiding werd voorbereid.

Een werkgroep heeft een kernprofiel voor leiderschap in het onderwijs, dus voor directeurs, opgesteld. Dat is getoetst bij directieverenigingen en de sociale partners. Voorts waren er pilootprojecten in de lerarenopleiding, onder meer over omgaan met hoogbegaafdheid en diversiteit en, specifiek in het basisonderwijs, meer aandacht voor Frans, techniek en wetenschap.

Voor onderwijsprofessionals is ook de planlast een belangrijk punt. Daarom heeft de onderwijsinspectie in 2022 gewerkt aan de planlastradar en de planlastcalculator, die ondertussen zijn gelanceerd. Voorts was er een affichecampagne om duidelijk te maken wat de onderwijsadministratie precies vraagt.

2.3. Juiste begeleiding op de juiste plaats voor iedereen

De minister heeft verschillende initiatieven genomen om de begeleiding van alle leerlingen te optimaliseren. In 2022 is het legistieke proces voor leersteun doorlopen en werden professionaliseringsinitiatieven gesteund en middelen aan Leerpunt toegerekend. Ook het project voor zeer makkelijk lerenden, hoogbegaafden en uitzonderlijk hoogbegaafden liep verder. De zomerscholen werden decretaal verankerd.

In 2022 was er veel aandacht voor mentaal welzijn in het hoger onderwijs met vier speerpunten: een Vlaanderenbrede monitor van het welzijn van studenten; Mood-Space, een platform met informatie- en bewustwordingsmaterialen over geestelijke gezondheid, welzijn en veerkracht, en online e-healthaanbod voor studenten; een Vlaanderenbreed lerend netwerk over geestelijke gezondheid, welzijn en veerkracht; en opleidingen tot poortwachters. In die opleidingen leren personeelsleden en kringverantwoordelijken signalen van emotionele problemen bij studenten te herkennen, het gesprek daarover aan te gaan en hen door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp. De minister heeft ook een voorontwerp van decreet voorbereid dat een Vlaams kader zal bieden voor de ontwikkeling en implementatie van een instellingsbeleid over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs.

2.4. Schoolinfrastructuur

De minister heeft 200 miljoen euro verdeeld over meer dan 130 nieuwe capaciteitsprojecten voor de begrotingsjaren 2022-2024. Dat is 20 miljoen euro meer dan vooropgesteld bij de start. De capaciteitsmonitor bracht voor het eerst de behoeften in het buitengewoon onderwijs in kaart. De minister maakte 3,2 miljoen euro vrij voor scholen van het gesubsidieerd onderwijs die hun infrastructuur willen delen met sportclubs, jeugdbewegingen of buurtinitiatieven. Daarvoor werden er 31 scholen geselecteerd: 24 basisscholen, 5 scholen secundair onderwijs en 2 scholen buitengewoon secundair onderwijs. Het voorontwerp van decreet over open scholen werd voor de eerste keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het nieuwe DBFM-programma Scholen van Vlaanderen werd gelanceerd. Hiermee wordt deze legislatuur een bijkomende totale investeringsgolf van zowat 1 miljard euro in schoolinfrastructuur in de steigers gezet. Voor het eerste deelprogramma werden 27 projecten geselecteerd, goed voor een geraamde investering van 403 miljoen euro aan nieuwe of grondig gerenoveerde schoolgebouwen, met een totaal volume van 165.000 vierkante meter. Eind 2022 werd de tweede projectoproep van Scholen van Vlaanderen gelanceerd. Voorts was er 100 miljoen euro extra van het Vlaams Klimaatfonds voor renteloze energieleningen en de uitfasering van stookolieketels.

2.5. Efficiëntie in het hoger onderwijs verhogen

De bepalingen over studievoortgangsbewaking, de starttoetsen met verplichte re-mediëring en het toelatingsexamen voor dierenarts gingen in vanaf het academiejaar 2023-2024, schetst de minister.

In samenwerking met de ministers voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Werk werd na de Taskforce Zorgkundige een Adviesgroep Zorgkundige opgezet om op verschillende niveaus zowel binnen het onderwijs als binnen de opleiding de zorgkundige te kunnen versterken. Dat bevindt zich in de uitwerkingsfase. De werkzaamheden voor de leerladder voor de toeleiding naar beroepen in de kinderopvang werden voortgezet.

2.6. Gevolgen van COVID-19 voor het onderwijs beheersen

In het kader van Edusprong zijn er projectoproepen en overheidsopdrachten gelanceerd. In het volwassenenonderwijs groeien de omkadering en de werkingsmiddelen tot en met het schooljaar 2023-2024 met 0,8 procent. Er zijn 82 duale opleidingen en 11 EVC-standaarden in het volwassenenonderwijs goedgekeurd. Het Vlaams Partnerschap Levenslang Leren levert zijn advies op met acties voor alle betrokkenen. Tijdens het schooljaar 2021-2022 waren er 16.757 lestijden Bijsproming in het basisonderwijs en 19.380 uren-leraar Bijsproming in het secundair onderwijs. Voorts valt de uitrol van het Voorsprongfonds onder deze krachtlijn. Het actieplan Digisprong werd aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Enkele belangrijke acties waren de uitbetaling van de laatste schijf ICT-infrastructuurmiddelen ter waarde van 122 miljoen euro. De punten voor de ICT-coördinatie werden verhoogd. Voorts kwamen er extra ICT-nascholingsmiddelen, de doorontwikkeling van de LeerID en de opstart van het Kenniscentrum Digisprong. Daarnaast was er een vierde InnoVET-oproep en de opmaak van een XR-actieplan met vier pijlers, somt de minister op.

De coronasituatie werd van nabij gevolgd en zo nodig werd er ingegrepen. Zo kwamen er extra middelen voor de CLB's voor extra zorgnoden wegens de coronacrisis en voor contactonderzoek. In 2023 komt er nog 9 miljoen euro extra waarvan 1 miljoen voor ICT en 8 miljoen euro voor de bredere taken.

II. Bespreking

1. Tussenkomsten van de leden

1.1. Hannelore Goeman

Hannelore Goeman is het in grote lijnen eens met de strategische doelstellingen, maar minder met de uitvoering. Het parlementslid wil graag weten hoe de 12 miljoen euro voor taalintegratietrajecten precies besteed is. Ze hoort dat het van school tot school sterk verschilt. Onderzoek van SONO wijst uit dat niet elke school de expertise heeft om een sterk taalbeleid te voeren, maar ook dat het schoolbeleid niet altijd door alle leerkrachten gedragen wordt en dat er te weinig zicht is op de doelmatigheid. Hoe worden de taalintegratietrajecten opgevolgd? Over Leerpunt is er heel wat onduidelijk. Wanneer zal het operationeel zijn en wat wordt de focus?

De modernisering van het secundair onderwijs is geen eenzijdig positieve operatie. In de tweede graad zijn er zes richtingen bijgekomen, in de derde graad is er een richting minder, in het buso type 3 kwamen er zelfs 23 richtingen bij. Het klopt dus niet dat de modernisering gezorgd heeft voor een rationalisatie van het aanbod, meent de spreker. Hoe zal de minister dat bijsturen?

Iedereen is blij dat het aantal inschrijvingen in de lerarenopleiding stijgt, maar de echte uitdaging is leerkrachten in het onderwijs te houden. Vooruit vindt dat de minister enkele losse maatregelen genomen heeft die ofwel niet, ofwel averechts werken, bijvoorbeeld de leraar-specialist. Hoewel een structurele modernisering van het personeelsbeleid, het statuut en de marges van directies om de personeelspuzzel te leggen, nodig zijn, geraakt de minister niet verder dan de oprichting van een Commissie van Wijzen. Het kernprofiel voor schoolleiderschap is een goede zaak, maar Vooruit had een snellere voortgang verwacht. Wat zal er verder mee gebeuren? Hoe zit het met de opleidingen voor directies, al dan niet verplicht?

Is er al een evaluatie gebeurd van het project Duaal Lesgeven en hoeveel leerkrachten namen eraan deel? Is het de bedoeling dat de deelnemende sectororganisaties Volta en Essenscia er blijven op inzetten nu het via de gastleraar structureel mogelijk is? Heeft de minister het systeem van de gastleraar al aan andere sectororganisaties toegelicht? Voorts vraagt de spreker of het idee van de onderwijsambassadeur meer is dan het zoveelste ballonnetje. Wat zijn de plannen?

Voor Vooruit is het decreet Leersteun niet meer dan het M-decreet 2.0. Het ambt van leerondersteuner is wel een goede zaak. Verder is er te weinig gebeurd om de essentie van het probleem aan te pakken, namelijk het tekort aan ondersteuning van leerkrachten bij de omgang met de vele zorgnoden en te weinig hulp in de klas. Daardoor worden er veel meer leerlingen doorverwezen naar het buitengewoon onderwijs: het totale aantal leerlingen is met 2,5 procent toegenomen, maar het aandeel leerlingen in het buitengewoon onderwijs met 12 procent. Wat wil de minister daaraan doen? Louter investeren in extra capaciteit is niet het antwoord. Dat de minister een studie bestelt over de redenen van de toevloed naar type 2 en type 9, bewijst dat hij het probleem ziet.

De minister doet serieuze inspanningen voor capaciteit en schoolinfrastructuur. Voor de financiering van het hoger onderwijs is er wel een fundamenteel probleem. Het Rekenhof wijst erop dat het zogenaamde clickmechanisme wel opgenomen is in de tabel voor de nettobeleidsruimte maar dat uit berekeningen bij de begrotingsopmaak blijkt dat voor het begrotingsjaar 2022 de opgenomen studiepunten van enkele onderwijsdeelbudgetten eigenlijk boven de 2 procent van de geldende referentiepunten liggen. De BBT over de begrotingsuitvoering zegt daar niets over. Hoe zit dat precies?

Voorts vraagt Hannelore Goeman wat meer uitleg over het Voorsprongfonds. Wat de Digisprong betreft, is hardware maar het begin. Veel scholen melden dat ze te weinig houvast hebben om een beleidsvisie uit te werken over papieren versus digitale beleidsmiddelen. Kan het Leerpunt bijspringen? Welke garanties zijn er dat elke leerling in het vijfde leerjaar een laptop ter beschikking heeft zoals de minister beloofd heeft?

1.2. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht informeert naar de verdeling van de infrastructuurmiddelen tussen de netten. Welke criteria worden er gehanteerd? Hij dringt opnieuw aan op een leningsmogelijkheid voor het GO!. Het lyceum en atheneum van Aalst bijvoorbeeld huren nu noodgedwongen gebouwen, wat op termijn duurder is dan ze aankopen. Daarnaast vraagt hij hoe de middelen voor het delen van infrastructuur verdeeld worden. Zijn er al dan niet criteria voor vastgelegd?

Er zijn partijen die vinden dat het hoger onderwijs geen extra middelen nodig heeft, omdat die "enkel genderkul" verkopen, merkt de spreker op. Duaal lesgeven en duaal leren bieden grote kansen, maar moeten nog op punt gezet worden. In andere landen is het succes ervan groter. Hij suggereert dat de commissie zich nogmaals buigt over hoe de foute percepties over aso, bso en tso aan te pakken. Dat

heeft immers ook een grote impact op duaal leren maar ook op de samenwerking tussen scholen en bedrijven en daarmee samenhangende bedrijfsinvesteringen in scholen.

1.3. Johan Danen

Johan Danen vindt dat het watervalstelsel inderdaad moet worden besproken, maar niet bij de rekening. Hij betreurt dat Vlaanderen geen goede traditie van beleidsevaluatie heeft. De bespreking van de rekening blijft beperkt tot een overzicht of het begrote geld effectief uitgegeven is. Of het efficiënt besteed is en of de doelstellingen bereikt zijn, is niet altijd duidelijk, bijvoorbeeld bij de Digisprong. Evidencebased beleid ontbreekt en er wordt te veel voortgegaan op het buikgevoel, meent de spreker. Bepaalde maatregelen om het lerarentekort tegen te gaan zijn allicht efficiënt, andere minder.

De benuttingsgraad is hoog, maar 0,6 procent is wel goed voor 90 miljoen euro. Is dat op één grote post of verspreid over meerdere posten? Voor de Digisprong is er geld voor twee schooljaren, maar daarna?

Tot slot uit ook Johan Danen bedenkingen bij het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs. Structurele ingrepen blijven uit, het blijft bij pappen en nathouden en de problemen achternalopen. Busvervoer is door de altijd maar groeiende leerlingenaantallen onhoudbaar.

1.4. Loes Vandromme

Loes Vandromme merkt op dat het Rekenhof de BBT Onderwijs als matig beoordeelt. Ze informeert wat de verbeterpunten zijn. Voorts vraagt ze in welke mate het lerarentekort of het volume van de vervangingscontracten en het aantal zijinstromers de uitgaven beïnvloedt. De ontvangsten stijgen omdat scholen steeds meer gebruikmaken van het systeem personeel werkingsbudget. Waarom doen ze dat, zeker in tijden van krapte op de arbeidsmarkt?

1.5. Koen Daniëls

Koen Daniëls vraagt de bespreking te beperken tot de begrotingsuitvoering 2022. Het uitvoeringspercentage van de begroting Onderwijs is heel hoog. De minister heeft daarnaast op elk van de zes strategische doelstellingen ingezet. Geen enkele van de doelstellingen is echter afgerond, de maatregelen lopen voort. Een eindoordeel is niet mogelijk, ook niet over de planlast bijvoorbeeld. Elke maatregel die leerkrachten aantrekt is een goede maatregel want het kost alleen maar iets als er iemand op ingaat. De minister biedt een waaier aan maatregelen waaruit de school kan kiezen. Algemeen hebben scholen veel ruimte op hr-vlak, stelt de spreker. Bij infrastructuurfinanciering als DBFM is er een tijdspanne tussen het intekenen en de realisatie. Hij informeert of er bij de 99,4 procent bestede middelen nog veel is dat niet gerealiseerd is.

1.6. Jan Laeremans

Jan Laeremans informeert hoe het staat met de maatregelen voor de leraar-expert.

De *voorzitter* vindt dat dit een vraag om uitleg hoort te zijn.

1.7. Hilâl Yalçın

Hilâl Yalçın vraagt wanneer het actieplan tegen vroegtijdig schoolverlaten klaar zal zijn. Dat was aangekondigd voor september 2022 en werd daarna uitgesteld tot september 2023.

1.8. Steve Vandenberghe

Steve Vandenberghe wijst erop dat volgens de toelichting een kleine onderbenutting van 2022 op de budgetten van de onderwijsinspectie in 2023 zal worden aangewend voor de broodnodige versterking van het korps. Hoe zal dat gebeuren, via aanwerving of professionalisering? Als er aangeworven zou worden, hoeveel voltijdsequivalenten komen erbij? En wanneer zal dat zijn?

1.9. Arnout Coel

Arnout Coel vraagt de commentaar van de minister bij de opmerkingen van het Rekenhof. Vooreerst dat een decretaal vastgelegde subsidiemachtiging voor beschikbaarheidsvergoedingen in het DBFM-systeem de investeringsruimte beperkt. Daarnaast stelt het hof dat de maatregel om scholen te beschermen door de rentelast boven de 2 procent door de Vlaamse overheid te laten dragen onzekerheid in de begroting brengt. Het Rekenhof heeft het voorts over impliciete en voorwaardelijke budgettaire risico's ten gevolge van de wachtlijsten voor schoolinfrastructuur en de maatschappelijke verwachting dat er iets aan gedaan wordt. Hoe evolueert die wachtlijst? Daalt die ten gevolge van de enorme overheidsinvesteringen? De begrotingscyclus is bedoeld om de leesbaarheid van de begroting te bevorderen. Het Rekenhof beoordeelt de BBT Onderwijs net als vorig jaar zowel naar vorm als naar inhoud als matig. Heeft het departement contact met het Rekenhof om na te gaan hoe het beter kan?

2. Antwoorden van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* legt uit dat de besteding van de 12 miljoen euro voor taalintegratie op twee manieren opgevolgd werd. Vooreerst via de onderwijsinspectie die dat meeneemt bij de doorlichting. Daarnaast wordt nagegaan of de KOALA-taalintegratiefocus in de derde kleuterklas een impact heeft op de kennis van het Nederlands in het eerste leerjaar door te vergelijken met vorige cohorten. Leerkrachten in het eerste leerjaar wordt gevraagd wat volgens hen de impact is van taalintegratietrajecten in de derde kleuterklas op de kennis van het Nederlands in het eerste leerjaar.

De matrix van het aantal opleidingen en richtingen in het secundair onderwijs is gedaald, maar het zijn er nog altijd veel. Nog altijd worden er nieuwe opleidingen aangevraagd. De minister wil via een decreet de aanvraagprocedure eenvoudiger maken door ze te beperken tot een aanmelding, maar wel het aantal leerlingen na twee jaar optrekken van minstens een naar minstens vijf. Hij gaat ervan uit dat dat een responsabiliserend en rationaliserend effect heeft.

De omgevingsanalyse maakt duidelijk dat de uitstroom uit het lerarenberoep van zijinstromers lager is dan in andere sectoren, namelijk 14,4 procent bij de min 30-jarigen. Hij vraagt iedereen met aandrang om daar geen valse informatie meer over te verspreiden.

De projecten voor duaal lesgeven waren geen succes omdat er, na het sociaal overleg, te veel voorwaarden aan gekoppeld waren, waardoor er maar een beperkt aantal sectoren, vooral de chemie, aan deelnam. Net om die reden is het systeem van de gastleraar gelanceerd, eenvoudig en open voor iedereen. Dat is uiterst geschikt voor het secundair onderwijs waar er heel wat vacatures van enkele uren open staan. Ideaal zou daarvoor een vorm van flexi-job gemaakt worden, waardoor het niet fiscaal wordt afgestraft, wat zelfs een positief effect zou kunnen hebben op de federale begroting. Dat is al twee jaar gevraagd aan de Federale Regering, die doof blijft voor die vraag, merkt de minister op. Hij suggereert de commissie voorts om onderwijsambassadeur Evy Geysels uit te nodigen om haar programma toe te lichten.

Voor het buitengewoon onderwijs doet de regering buitengewone inspanningen, onder meer met infrastructuurmiddelen op korte en lange termijn, de schrapping van de verplichting om minstens twee types te organiseren en het vergemakkelijken van het delen van een campus met het gewoon onderwijs, somt de minister op. De minister is erin geslaagd de capaciteit op te trekken van 46.000 in 2019 naar 53.000 nu en de teller loopt nog. De minister verwacht volgend jaar de 54.000 te halen. Omdat de vraag naar type 2 en 9 blijft toenemen, komen er studies naar de aanzuigeffecten.

Het Voorsprongfonds telt momenteel 250 projecten die tot 15 oktober 2023 lopen. De minister verwacht in het voorjaar van 2024 een rapport daarover te kunnen voorstellen aan de commissie.

De minister noemt de Digisprong een succes. Dat vanaf het vijfde leerjaar elk kind beschikt over een ICT-toestel wordt gecontroleerd door de onderwijsinspectie en door de controle op de rekeningen. De Digisprong heeft een boost gegeven aan de ontwikkeling van digitale leermiddelen. Naast hard- en software worden ook de opleiding van leerkrachten en zelfs bootcamps in de omgang met digitale leermiddelen aangepakt. Om de Digisprong te herhalen, is er het Digisprongfonds, dat tegen de volgende regeerperiode minstens 100 miljoen euro zal bevatten.

De capaciteitsmiddelen en infrastructuurinvesteringen worden verdeeld volgens de verdeelsleutel van OD II. Deze regering heeft de verdeling aangepast aan de marktaandeelcijfers, zoals afgesproken in het regeerakkoord, merkt de minister op. Het GO! heeft dus een stimulans gekregen. De minister heeft het samen met het GO! onderzocht, maar er valt niet te ontsnappen aan de begrotingsregels: het GO! is geconsolideerd in de begroting, wat ervoor zorgt dat het geen leningsmogelijkheden heeft zoals het vrij onderwijs. Daartegenover staat dat de onderwijsinfrastructuur van het vrij onderwijs maar voor 60 tot 70 procent door de Vlaamse overheid gefinancierd wordt, terwijl dat bij het GO! 100 procent is. De minister heeft het GO! ook 25 miljoen euro extra toegekend uit de REPowerEU-middelen. Het klopt dat de gebouwen van het GO! overheidseigendom zijn, die van het vrij onderwijs niet, maar daartegenover staat dat de overheid voor het vrij onderwijs niet instaat voor het onderhoud en toch bepaalde verplichtingen kan opleggen, bijvoorbeeld de terbeschikkingstelling van de gebouwen aan de lokale gemeenschap en het verenigingsleven.

Over de financiering van het hoger onderwijs kan de minister niet alle onrecht herstellen, maar deze regering heeft geen schaamrood op de kaken. Boven op de extra impuls van netto 200 miljoen euro komt er 59 miljoen euro recurrent bij.

De toename van het aantal inschrijvingen in het bso en tso is minstens deels het resultaat van het beleid. De minister plant nog extra maatregelen. Het zou kunnen dat de maatregelen om het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan eraan worden gekoppeld.

Het Rekenhof heeft kritiek op de manier van rapporteren want vindt dat alles moet ingedeeld zijn volgens de beleidsvelden en niet volgens de strategische doelstellingen. Voor Onderwijs is dat moeilijk, bijvoorbeeld omdat de aspecten over de leraar onder drie inhoudelijke structurelementen vallen. In de BBT Onderwijs weegt de beleidsvisie door, terwijl het Rekenhof de financiële schema's als leidraad wil zien. Ook voor parlementsleden is het gemakkelijker analyseren als de rekeningen ingedeeld zijn volgens beleidskeuzes.

Ondanks een snellere dossierverwerking, is de wachtlijst van AGION niet afgenomen omdat scholen aan een hoger tempo nieuwe dossiers indienen, wat een goede zaak is. Dat Vlaanderen financieel bijspringt als de bouwindex hoger is dan 2 procent, geeft initiatiefnemers rust en zekerheid. Deze regeerperiode is 3 miljard euro

geïnvesteerd in schoolinfrastructuur, een half miljard euro meer dan in de vorige regeerperiode. Dat heeft blijkbaar een aanzuigeffect, stelt de minister vast.

Als middelen onderbenut zijn, vloeien die terug naar de algemene middelen. Bij fondsen blijven ze in het beleidsdomein. Daarom heeft de regering wel wat fondsen opgericht: het Digisprongfonds, het Verkeersveiligheidsfonds, het Dierenwelzijnsfonds, het Overkappingsfonds enzovoort.

3. Repliek en bijkomend antwoord

Steve Vandenberghe leest in de inhoudelijke toelichting dat de onderbenutting bij de inspectie wel degelijk het volgende jaar gebruikt wordt om het korps verder te versterken.

Minister *Ben Weyts* legt uit dat dat een gevolg is van het verschil tussen vastleggings- en vereffeningskredieten. Die middelen waren toegekend voor nieuwe aanwervingen maar die zijn pas recent gebeurd. Het gaat om ongeveer 10 nieuwe onderwijsinspecteurs, wat het totale aantal op ongeveer 150 brengt.

III. Indicatieve stemming

De aan de Commissie voor Onderwijs toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2022 worden indicatief aangenomen met 9 stemmen bij 4 onthoudingen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Annabel TAVERNIER
Loes VANDROMME,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
aso	algemeen secundair onderwijs
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
bso	beroepssecundair onderwijs
buso	buitengewoon secundair onderwijs
DBFM	Design Build Finance Maintain
EVC	elders verworven competentie / eerder verworven competentie
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
InnoVET	innovatieve opleidingen in Vocational Education and Training
KOALA	Kleuteronderwijs Luistervaardigheid
M-decreet	decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
OD	Onderwijsdecreet
RTC	regionaal technologisch centrum
SONO	Steunpunt Onderwijsonderzoek
tso	technisch secundair onderwijs
XR	Extended Reality